

Nr 176.

Ankom till riksdagens kansli den 25 maj 1937 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anslag till avsättning till jordbrukskassetillsynens fond för budgetåret 1937/1938 m. m.

(3:e avd.)

I propositionen, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1937/1938 har Kungl. Maj:t under sjunde huvudtiteln, innefattande anslagen till finansdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 31) att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till avsättning till jordbrukskassetillsynens fond för budgetåret 1937/1938 beräkna ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 5 mars 1937 dagtecknad proposition, nr 252, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att å riksstaten för budgetåret 1937/1938 under sjunde huvudtiteln anvisa

dels till Jordbrukskassetillsynen: Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond ett anslag av 12,000 kronor,

dels ock till Jordbrukskassetillsynen: Förstärkning av jordbrukskassetillsynens fond ett anslag av 48,000 kronor.

I samband med framläggande av proposition nr 249 till 1936 års riksdag, varigenom förslag om jordbrukskasserörelsens ställande under bank- och fondinspektionens tillsyn förelades riksdagen, uttalade chefen för jordbruksdepartementet, att det för täckande av tillsynskostnaderna erforderliga beloppet rätteligen borde uttagas av de olika jordbrukskreditkassorna i förhållande till omfattningen av deras verksamhet men att, då grunderna för kassornas andel i tillsynskostnaderna ej kunde bestämmas utan närmare utredning, hela beloppet borde gäldas av svenska jordbrukskreditkassan. För möjliggörande härav borde, enligt vad departementschefen vidare anförde, för budgetåret 1936/1937 vidtagas en motsvarande höjning av det belopp, som från reservationsanslaget till revision av jordbrukskasserörelsen m. m. ställdes till kassans disposition.

I överensstämmelse härmed anvisade riksdagen ock på förslag av Kungl. Maj:t och enligt hemställan i sammansatta banko- och jordbruksutskottets utlåtande nr 1 till Jordbrukets kreditkassar: Revision av jordbrukskasserörelsen m. m. för innevarande budgetår ett reservationsanslag av 100,000 kronor, därav 40,000 kronor för bestridande av bank- och fondinspektionens

tillsynskostnader. I sitt berörda, av riksdagen godkända utlåtande fann sig emellertid utskottet böra som sin mening uttala, att kasserörelsen måste så handhas, att den snarast möjligt bleve självständig och självförsörjande. Utskottet tillade, att det vore självklart, att därvid från kasserörelsens egen sida varje sådan utväg måste noggrant prövas, som kunde tänkas befrämja en dylik utveckling.

I fråga om redovisningen å riksstaten av ifrågavarande tillsynskostnader beslöt riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 267 framlagda slutliga förslag i ämnet, med godkännande av statsutskottets utlåtande nr 168, att nyssnämnda täckningsbelopp skulle tillföras bankinspektionens fond. I enlighet härmed och då riksdagen redan anvisat det sedvanliga anslaget till avsättning till bankinspektionens fond, uppfördes för innevarande budgetår ett särskilt förslagsanslag å 40,000 kronor till ytterligare avsättning till fonden.

Såsom framgår av statsverkspropositionen (»Inkomsterna», sid. 31) framlade riksräkenskapsverket vid avgivandet av sin inkomstberäkning för nästkommande budgetår förslag om sammanslagning av de nuvarande båda inkomstitlarna bidrag till bankinspektionen och bidrag till fondinspektionen till en inkomstitel, benämnd bidrag till bank- och fondinspektionen, å vilken inkomstitel förutsattes skola redovisas *dels* bankaktiebolagens bidrag till bankinspektionens verksamhet, *dels* fondkommissionärernas avgifter till fondinspektionens verksamhet, *dels ock* de bidrag, vilka jordbrukskassorna skulle erlägga till bestridande av kostnaden för tillsyn å jordbrukskasserörelsen genom bank- och fondinspektionen. För sistnämnda bidrag upptog riksräkenskapsverket under den nya inkomstiteln ett belopp av 60,000 kronor. Beräkningen av detta belopp byggde på en av bank- och fondinspektionen i skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1936 verkställd uppskattning, därvid bank- och fondinspektionen beräknat de på tillsynen över jordbrukskasserörelsen belöpande kostnaderna för inspektionens organisation och verksamhet på sätt, som framgår av statsrådsprotokollet sid. 5.

Genom beslut den 23 oktober 1936 har Kungl. Maj:t — under erinran om uttalandena i propositionen nr 249 beträffande grunderna för jordbrukskasserörelsens deltagande i kostnaderna för bank- och fondinspektionen — anmodat styrelsen för svenska jordbrukskreditkassan att verkställa utredning rörande *dels* de grunder, efter vilka jordbrukets kreditkassor borde bidra till kostnaderna för inspektionens verksamhet, häri inbegripna de kostnader, vilka vore gemensamma för inspektionen i dess helhet, *dels ock* därmed sammanhängande frågor angående förvaltningsbidrag av statsmedel till jordbrukskasserörelsen. Styrelsen har i utlåtande den 13 januari 1937 framlagt resultatet av den sålunda anbefallda utredningen. Yttranden över styrelsens utlåtande och förslag hava efter remiss avgivits av bank- och fondinspektionen och statskontoret genom utlåtanden den 6 respektive den 27 februari 1937. I avseende å vad därvid förekommit hänvisar utskottet till statsrådsprotokollet.

Departementschefen har för egen del anfört, att de å den nya inkomsttiteln inflytande inkomsterna borde i räkenskaperna redovisas åtskilda, allt eftersom de avsåge bidrag till bank- och fondinspektionens olika, i det föregående omförmälda verksamhetsgrenar, samt över tre särskilda avsättningsanslag å sjunde huvudtiteln omföras, bildragen till bankinspektionen till bankinspektionens fond, bidragen till fondinspektionen till fondinspektionens fond och bidragen till jordbrukskassetillsynen till en nyinrättad fond, förslagsvis benämnd jordbrukskassetillsynens fond. I övrigt anför *departementschefen* följande.

Vad först angår beräkningen av de på tillsynen över jordbrukskasserörelsen belöpande kostnaderna för bank- och fondinspektionens organisation och verksamhet under budgetåret 1937/1938, har jag ansett dessa kostnader kunna med ledning av de av bank- och fondinspektionen verkställda beräkningarna uppskattas till i runt tal 60,000 kronor. Härvid har jag även tagit hänsyn till den kostnadsökning, som föranledes av ett bifall till det av Kungl. Maj:t i proposition nr 196 framlagda förslaget om provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst, men samtidigt utgått från att denna kostnadsökning skall komma att i stort sett uppvägas av den minskning, som de av inspektionen upptagna avlöningskostnaderna böra underkastas i anledning av genomförandet av den nya familjepensioneringen.

Beträffande härefter frågan om grunderna för jordbrukskasserörelsens deltagande i kostnaderna för bank- och fondinspektionen har jag i likhet med statskontoret funnit, att med ett slutligt ståndpunktstagande härutinnan bör anstå i avbidan på ytterligare prövning av de av styrelsen för svenska jordbrukskreditkassan samt bank- och fondinspektionen framlagda förslagen i ämnet. Emellertid synes jordbrukskasserörelsen, utan hinder av att den slutliga regleringen av bidragsskyldigheten sålunda uppskjutes, redan för nästkommande budgetår böra åläggas att med egna medel lämna visst bidrag till kostnaderna för jordbrukskassetillsynen. Detta bidrag, som alltså förutsättes skola erläggas utan att jordbrukskasserörelsen beredes kompensationshärför genom motsvarande höjning av till densamma utgående statsbidrag, finner jag i likhet med statskontoret skäligen kunna bestämmas till 12,000 kronor samt förordar, att sagda belopp i sin helhet uttages av jordbrukskreditkassan, som bör hava att själv pröva, på vilket sätt de för ändamålet erforderliga medlen skola anskaffas. Åläggandet för jordbrukskreditkassan att inbetala beloppet torde lämpligen böra givas den formen, att beloppets erläggande föreskrives såsom ett villkor för utbetalning till kassan av de medel, som kunna komma att ställas till dess förfogande från det under nionde huvudtiteln uppförda anslaget till revision av jordbrukskasserörelsen m. m.

Det bidrag till kostnaderna för jordbrukskassetillsynen, som enligt vad jag nu förordat skall lämnas av jordbrukskasserörelsen, bör i överensstämmelse med vad som föreslagits i statsverkspropositionen redovisas å inkomsttiteln bidrag till bank- och fondinspektionen samt över det av mig i sagda proposition omnämnda anslaget till avsättning till jordbrukskassetillsynens fond tillföras denna fond. Beträffande täckningen av vad som härefter återstår av tillsynskostnaderna vill jag i anslutning till vad som tillämpas vid anvisning av medel till skatteutjämningsmedlens fond förorda, att det för ändamålet erforderliga beloppet anvisas å ett härför under sjunde huvudtiteln särskilt uppfört anslag till förstärkning av jordbrukskassetillsynens fond. I enlighet härmed skulle för nästkommande budgetår under sjunde huvudti-

teln anvisas dels ett anslag å 12,000 kronor till avsättning till jordbrukskassetillsynens fond och dels ett anslag å 48,000 kronor till förstärkning av nämnda fond. Dessa anslag torde båda böra uppföras såsom obetecknade anslag.

Vid bifall till vad jag nu föreslagit bör det i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln beräknade anslaget till förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen begränsas till att allenast avse förvaltningsbidrag enligt nuvarande grunder; förslag härom kommer att senare i dag framläggas av chefen för jordbruksdepartementet. Härjämte blir det erforderligt att vidtaga viss jämkning i beräkningen av inkomsttiteln bidrag till bank- och fondinspektionen, i vilket avseende förslag senare torde få framläggas.

Utskottet.

Då Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må å riksstaten för budgetåret 1937/1938 under sjunde huvudtiteln anvisa

a) till *Jordbrukskassetillsynen: Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond* ett anslag av 12,000 kronor;

b) till *Jordbrukskassetillsynen: Förstärkning av jordbrukskassetillsynens fond* ett anslag av 48,000 kronor.

Stockholm den 25 maj 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 175.